

Alþingi
Erindi nr. P 133/900
komudagur 9.7.2007

Gallerí Fold
Rauðararstíg 14
105 Reykjavík.

Nefndasvið Alþingis
b/t Efnahags- og viðskiptanefndar,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík

Varðar frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 28/1998, um verslunaratvinnu, með síðari breytingum (eigendasaga myndverka o.fl.).

Sem svar við bréfi yðar tókum við fram að við erum í flestu samþykki efni frumvarpsins, enda höfðum við tækifæri til að láta skoðun okkar í ljós við samningu þess.

Við gerum þó fáeinar athugasemdir:

Við 1. gr., 2. málsgrein þar sem rætt er um „*skrá Listasafns Íslands*“. Við leggjum mjög ríka áherslu á að skráin verði unnin í samvinnu við hagsmunaaðila, þ.e. þá sem vinna eiga eftir henni. Við bendum á að á undanförunum tveimur áratugum hafa verið boðin upp um 12.000 myndverk eftir um 1.000 höfunda á almennum uppboðum hér á landi. Þá eru ótalin verk sem boðin hafa verið upp á öðrum uppboðum og verk sem seld hafa verið í beinni sölu hjá listmunasölum. Við fullyrðum að í langflestum tilfellum hafi verið nægilegt að vitneskja lægi fyrir um seljanda, þ.e. síðasta eiganda. Um þetta er reyndar ekki deilt.

Það eru allra hagsmunir að fyrirhuguð skrá þjóni sem best tilgangi sínum. Má til að mynda nefna að það voru „einungis“ nöfn 17 listamanna sem komu við sögu í stóra fölsunarmálinu, þar af tvö erlend nöfn. Þessi nöfn verða að sjálfsögðu uppistaðan í væntanlegum lista og í raun ekki sjáanlegt að hann þurfi að vera miklu lengri.

Þess vegna er sjálfsagt að þeir aðilar sem ábyrgðin hvílir á og mest starfa við sölu myndverka, komi að vinnslu umræddrar skrár.

Við bendum líka á þá staðreynd að í flestum tilfellum er nánast ógerningur að sannreyna eigendasögu listaverks og að mjög oft nær hún ekki lengra aftur en til síðasta eiganda.

Ennfremur að í þeim löndum sem við gjarnan berum okkur saman við er veruleg tregða á að fá afhentar eigendasögur frá seljendum og uppboðshöldurum, eins og berlega kom í ljós í umræddu fölsunarmáli. Þar er nafn- og viðskiptaleynd borið við.

Af þessum atriðum nefndum er eindregið lagt til að Samtök verslunar og þjónustu, f.h. söluaðila og uppboðshaldara, komi að gerð skrárinnar í samvinnu við Listasafn Íslands.

Við 2. gr. d lið. Næst síðasta málsgrein endi svo: **kaupanda, óski hann eftir því.** Það á að vera óþarft að skylda kaupendur til að taka á móti pappírnum sem þeir kæra sig ekki um að eiga.

Ennfremur við orðalag:

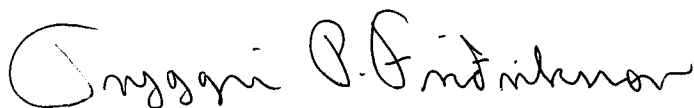
Í b. lið er rætt um „*opin eða lokuð frjáls uppboð*“. Hvernig getur uppboð orðið frjálst? Er ekki réttara að ræða um **almenn uppboð eða sleppa orðinu „frjáls“?**

Í sama lið og ennfremur í d. lið er rætt um „*formlegan*“ kaupanda. Getur kaupandi verið óformlegur? **Er ekki rétt að sleppa þessu orði?**

Í b. lið er löng setning sem hefst á orðunum „*Séu myndverk....*“ og endar á orðunum „*að jafnaði með sannanlegum hætti*“. **Í sannleika sagt komum við vart auga á leið til að framkvæma þetta með sannanlegum hætti.** Lagt er til að lokaorðin verði felld út úr setningunni.

Á eftir þeirri setningu er klásúla um að, „*.....ef ástæða þyki til, benda á að leita megi til sérfróðs álitsgjafa um myndverk*“. **Í raun er þetta aðalatriði í málinu.** Ef einhver alvara liggur að baki því að bæta öryggi í verslun með eldri listaverk er nauðsynlegt að almenningur og söluaðilar geti leitað til einhvers hæfs aðila um álitsgjöf og úrskurð. **Að okkar dómi þarf Listasafn Íslands að koma þar að málum.** Koma þarf upp deild við safnið sem skorið getur úr um hvort verk séu fólsum eða ekki. Hafa má í huga að í stóra fólsumarmálinu kom berlega í ljós að það var fyrst og fremst fyrir tilstilli og kunnáttu og árvekni eins manns sem upp komst um málið. Þar komu listfræðingar og listasöfn ekkert við sögu. Á þessu þarf að verða breyting, en til að svo geti orðið þarf vissulega að bæta stöðu listasafnsins.

Reykjavík, 9. febrúar 2007,
f.h. Gallerís Foldar,

Tryggvi P. Friðriksson.

Hjálagður er listi yfir þá höfunda sem talið er að hafi verið falsaðir í stóra fólsumarmálinu.

Listi yfir höfunda sem hafa verið falsaðir

Hér fyrir neðan er listi yfir höfunda sem talið er að hafi verið falsaðir í stóra málverkafölsunarmálinu.

Íslenskir höfundar:

Ásgrímur Jónsson 1876-1958

Guðmundur Thorsteinsson („Muggur“) 1891-1924

Gunnlaugur Blöndal 1893-1962

Gunnlaugur Scheving 1904-1972

Jóhannes S Kjarval 1885-1972

Jón Engilberts 1908-1972

Jón Stefánsson 1881-1962

Júlíana Sveinsdóttir 1889-1966

Kristín Jónsdóttir 1888-1959

Nína Tryggvadóttir 1913-1968

Sigurður Guðmundsson 1833-1874

Snorri Arinbjarnar 1901-1958

Svavar Guðnason 1909-1988

Þorvaldur Skúlason 1906-1984

Þórarinn B. Þorláksson 1867-1924

Danskur höfundur:

Asger Jom 1914-1973

Færeyskur höfundur:

Samuel Joensen Mikines 1906-1979
